

1921-10-23

AFSENDER

Joakim Skovgaard

MODTAGER

Magnus Pfannenstill

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Arkivplacering:

Mappe 148 nr. 21

DOKUMENTINDHOLD

Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 48 Nr. 21

1921

Gammel till
marmorsten
værlig

23/10 1921

Le Dampstøt Plannestill. mine tanker o. a.

Når jeg m. a. s. udkastene til apokalypsen i Lunds domkirke,
ønsker jeg gerne her til at knytte nogle bemærkninger.

Under arbejdet har jeg stædse tænkt mig den endelige udsmykning udført i
mosaik, fordi jeg er overbevist om, at det vil give det skønneste og kraftigste
resultat, og fordi jeg gerne vil anvende guld mellem farverne, hvilket næsten er en
selvfølge i en mosaikudsmykning, hvorimod jeg er i høj grad utillbøjelig til at anvende
fargyldning i en frescodekoration. Guldstifterne giver en herlig levende og fast
virkning, hvorimod fargyldning på puds forekommer mig betydelig barsk.

Den gamle apokalypsen har næppe været omhykket med mosaik, men det blev betonet,
da opgaven blev mig givet, at det gjaldt ikke om at efterligne noget gammelt,
men at forme udsmykningen med hensyntagen både til den gamle kirke
og til nutidens menneskers forståelse. Nutidens mennesker er mange slags; jeg har
regnet med samme slags, som da jeg dekorerede Viborg kirken; på en gang
de klarest seende, i kunstneriske henseende mest kræver, og så det jævne
kristenfolk, i det deres behov på væsentlige punkter falder sammen. Det
er måske kun de bedste øjne der vil falde der hvor der i rent dekorative
henseende bør lodes og drages nytte af hos de gamle, medens den indre kristen-
lige fædelse, ligesom den skal fylde, gennemstrømme de gamle former, skal
være så ægte, så den jævne kristen og den fineste kristen mødes. Nærmere
at forklare dette vil fore for vidt og ind på det ubestemmelige; jeg tror, at
Viborgdekorationen i så henseende vil give en klarere forestilling, end ord.

Jeg må dog gøre opmærksom på, at det store træloft er malet efter at jeg
havde gjort erfaringer ved udførelsen af frescobillederne, erfaringer der
gik i retning af, at jeg på visse punkter burde have kaldt mig nærmere
til de gamle regler, uden at det jævne kristenliv i billederne i mindste
måde derved skulde forringes. Der er steder udenfor det store træloft,
steder i frescodekorationen, hvor jeg er ret sikker på i den retning, som
jeg mener jeg kunde nå. Alligevel håber jeg i Lunds domkirke at nå
endnu videre. Der stråler et indre billede for mit øje, som jeg længes efter
at udføre, men det stråler i mosaik.

At apokalypsen i mosaik, bekymrer ikke at drage med sig, at hele kirken
må lægges i mosaik. Fordi apokalypsen er det helligste sted og kan bære en
udsmykning af rigere karakter, end det øvrige rum behøver.

Hvad motivet angår, så mener jeg, at kristne jo længere tiden
rinder

jo mere grund har de til at se frem mod Herrens genkomst, saa det skulde
have godt nok; og ligesom Grundtvig i sine vers forvandler motivet, således
er det ogsaa Billedkunstens opgave at forvandle, afpasse formstillingen til stuet.
Da jorderis og grundvolden bærer om Herrens herud;
af Himmel-badinen opkaldte, Engang den bryder gennem sky
mykkelte fra graven sig høve og vinker op fra graven
forklarede Herrens udvalgte: vor krop med hjertet mig.

! Kristne! hvilken Morgenrøde,
Mange mørke timer værd,
Når vi levende og døde,
Mødes med vor Høje Kær!

Om de udkast jeg sender, vil et par ord være på sin plads.

Farveholdningen: no. 1) Stammer fra en lille mosaik af et i Kirken
St. Costance udenfor Roms mure, som tiltalte mig meget. Her sty-
ble glorie er taget herfra, og jeg fandt, at foruden den smukke virkning
af dette blå midtpunkt med den indre gule ring, passede det godt
at det er de ovennævnte farver. Blå glorie: det hele ikke spidse i gamle
mosaikker. Jeg har imidlertid ikke givet guldvirkingen i Kristi dragt
imod den hvide bund, fordi jeg ikke vilde ødelægge den maleriske virkning
som den var med blot alisfarve, og som i visse måder ^{udtrykker} min tanke godt,
og tillige minder om den næsten antikke virkning i den gamle, dog ikke apost. St. Petrus kirke
Jeg blev imidlertid borte for, at den hvide bund, som fortæller sig i grålige
farver udøfter, vilde falde for meget sammen med farven i Kirkens sand-
sten, og gik derfor over til mørkeblå bund udenfor mandelglorien.
No. 2), her prøvede jeg virkelig guldvirking. Forholdene i figurenes
størrelse, og placeringen ændrede jeg ogsaa, for at få Billedforstillingen
fri af den omgivende ^{Sandstens} tone, men denne forandring er jeg ikke så glad med,
ligesom jeg heller ikke holder af den blå bund, ~~hvis det dog måske kan~~
skyldes den kedelige virkning af alisfarven, der ikke måler sig med den klare
froscofarve, endog med mosaik. I det hele må prøves på selve stedet afgøre
hvad der endeligt bør vælges.

Derefter forsøgte jeg hvid guldbund no. 3) og finder, at det har sine
fordele, en enkel, stensluden farvevirkning, som stærkt sig smukt fra
sandstenen. I den dunkle kirke vil guldstifterne formodtlig alligevel
lyse. Farvevalget er (nærmest fra apsis i St. Vitale i Ravenna, hvor
Kristus ligedels er kledd i dybt purpur dragt og med en ligende glorie
om hovedet.

Hertil er jeg kommet i min forsig; det er min overbevisning, at anten
må prøves i selve kirken, hvor belysningsforhold, stof (sandsten) og afstande,

Størrelsen er de virkelige. Der kan blive meget at prøve og andre endem, men
det vil nærmest være at øde tid og kræfter, nu at arbejde videre i dette indhold.

Enden det endelige arbejde skal udføres i det ene eller det andet materiale
må også arbejdsstigningerne udføres på stedet, det er den eneste måde, hvor
man har med en hvalving (bæst flade) at gøre.

I Viborg korset blev belysningen smukt ordnet med to bronze engle,
der står ud fra væggen på kondaler og bærer hver sin ring med elektriske
lamper; noget lignende vilde vist også være det smukkeste her selv om det
ikke kunde opnås straks.

Arbejdet Wählin har med delt mig, at også hvalvingen har været, og jeg
tror ^{arbejdet} har ret i, at den bør omrindes inden udsmykningen. Men jeg ~~tror~~
fagmand på dette område. ^{ingen}

Arbejdet mente ~~ikke~~ kunde nå sig i løbet af denne vinter, hvis arbejdet
kunde begynde snart. Jeg selv har tænkt mig, at det vilde være ^{smukt} ~~bedst~~, om
mit arbejde begyndtes til våren 1922 så prøv maleriet måske kunde blive
færdigt i løbet af sommeren, og det endelige arbejde kunde begyndes om
våren 1923, netop 800 år efter at hovedalteret indvielses af erkebiskop
Asker. Jeg tænker mig arbejdet som et sommerarbejde, ligesom det var i
Viborg. Der er forberedelse at gøre hjemme om vinteren. Det vilde derfor have
sin betydning, om prøverne kunde ^{og tillige andet, j. m. t. m. u. af} ~~for~~ ^{komme} ~~komme~~ ^{uden} ~~uden~~
forsinkelser har noget at sige i min alder, jeg har ikke længere lyst for
mig, og kun kræfter at tabe, alt som tiden går. ~~Jeg tænker derfor om en~~
frivillig afværelse efter et år.

Jeg i en afkølelse ^{arbejdet} ~~arbejdet~~ ^{komme} ~~komme~~ ^{uden} ~~uden~~
Vedlagt ^{modet} ~~modet~~ ^{komme} ~~komme~~ ^{uden} ~~uden~~
(Bundstykke) jeg har læst det til at sige end, for at vi stoffets alle rige karakter,
i nogen måde

Ø mig i indtude gerne at forlæg en rejse til Italien, for at se enkelte af de gamle mestere
der, inden der eventuelt begyndes i kind, ^{og det kan j. m. t. m. u. af} ~~og det kan j. m. t. m. u. af~~
^{at man med det andet}

Mens arbejdet overdrages mig, beder jeg om at få hvalving no. 1. tilbagevendt,
samt den lille modetypone, til slætte ved forarbejdning.

Rosenørst 23-10-1921

J. S.

Vedlagt to fotografier af de lysebrændte engle i Viborg korset

men tage det arbejdet, og det med de forholdsvis med
Jeg har været en del uenig, men nu med arbejdet i det 33. år, j. m. t. m. u. af
nu, at 33. år er ikke for mig for maleriet. Vil her den anden måde. Hver gang, som
jeg bliver et brødt, hvor har jeg en til arbejdet, at det kan j. m. t. m. u. af
dog i (j. m. t. m. u. af) det at prøvet på mig) nu jeg er i en del uenig i det
Særlig er min søn, som p. n. v. er i et arbejde, i Viborg var dog i en

De ommelede meget ringet, men det var ~~der~~ dem ganske ander, det var begundt
i at bruge det nye kunstværk, som ønskede at lære af det nye. Det var mig
i det til, og netop de der fandt, og måtte se lade dog den stige til 10 Kr., og
lille højer til slut, men det var endda meget beskedet. Bunden de om
kan i vandskeft give, så må vi lægge en del til for at kunne lade os
men det er mig, og ubeskeftigt at vide, at hvis vi kan gøre det, og
men hvis det går galt, går det ud over mig, for så meget heller, og vi kunne
at tænke på pagen i den forresten, at vi går og pløjer og får hane i fortjeneste
prisen, så må vi i den angang om vi skal betale det i den Børnethøj,
skal vi tage dette i betragt mig.